

Xlikgalhkaw diciembre 1948, ama Putum tatamakxtumit xala Naciones Unidas matlanilh chu makgp'un tumilh Lata' tu kaminini lakch'ixkuwin xlitilanka k'akilhtamaku nema atapintsu amaka lichiuwinankan. La akgtum wlika tapuwan, kawanika ama pulataman nema tamakg p'untumilh ama limakgch'iwin, katamak'atsi ninankg'olh, katalikgalhtawakg'alh, chu katilakgalhchiuwinilh, nak tipakgatsi pukgalhtawakga, nema wi nak ama pulataman.

LATA' TU KAMININI LAKCHIXKUWIN XLITILANKA KAKILHTAMAKU TUKU XWANA

[Preamble]

K'atsikan xlakata latapulikan ka'unin, ni kगतयकन ति तलकतनन चह तलन लतमकन नक क'लिहतमकु तमकलकस्क'ini नक iखलतमकतन लकच'ixकविन नह चुनह तु कमिनि वकग ति तविलनह नक अकगतकगह चु खतलकगपसनि.

K'atsikan xlakata ni wकग लकगपकनन चु मतलनिकन लतह' तु कमिनि लकच'ixकुविन, वह अमह' कलिलक तयमिकनित iखलतमकतन लकच'ixकुविन; अमह तलकपस्तकनि नमह मतलनह iखलतमक लकच'ixकुविन, वह अमह तलगकग'ेमकह xलकतह तलन नलतमकन नक क'akilhtamaku चु लकगमकगनन तु नितलन लह तजिकुति, तह'अकगतकगनत, नमह मकगलिपुवनननन चु तलन नलकनहजलिनकन, नहकुनह तलन नलकगकच'ixकुनिकन तु च'atum च'atum मकनहजलि.

K'atsikan xलकतह सुन मकुन अमह' तुकमिनि लकच'ixकुविन वह चि तलन लिमकगचिुविनननन xलकतह तलन नमकगंतुखतिकन, चु च'लि त'uxमह नि नललककतक'िकन नमह तह'अकग'ह पननकगमनह चु तलकतयमिनमनह.

K'atsikan xलकतह नतलन पुतकन कतलपख'िल्ह पुलतमन.

K'atsikan xलकतह पुलतमन नमह तपकगतनुमनह नक Naciones Unidas तमस्त'नित iखतचिुविनन, xलकतह तमतल'iवेकगल्हह तलकक'init नमह कमिनि लकच'ixकुविन xलकतह तलन नलतलतमह चु च'ixकु नकतलवकन नहकुनलितुम अखतुम iखलितल'iवेककन च'atum च'ixकु, लह च'atum पुस्कत xलकतह तलन नलतलतमह, नि नततकगल्हुवि चु लिपखह नलतहविलकन निति लह'अकग'हपहवलि.

K'atsikan xलकतह पुलतमन नमह नतमकक'atsi, तलितयनित xलकतह नतह'अमनह तमकगतयनन अखनि नतमककसुकह खमकगपित्ति नमह ततप'अकसि नक Naciones Unidas, xलकतह च'ixकु नकतलवकन वकग तितलमनह नक क'akilhtamaku चु तु कमिनि लकच'ixकुविन; चु.

K'atsikan xलकतह पलह वकग लकगपकन तु कमिनि लकचिखकुविन xलकतह तलन नलतलतमह नहकुनह xलकतह तलन क'उनन तलतपुलि, तलन नमकगंतुखतिकन तक'असिन नमह लिचिुविनमकह;

PUTUM TAMAKXTUMIKAN LITAYAKAN LATA' TU KAMININI LAKCH' IXKUWIN XLITILANKA KAKILHTAMAKU

Lipokgtum tapuwan नमह तकग'अलि लकलहुवह पुलतमन लिमतलिवेकगल्हह xलकतह च'हतुन च'हतुन लकच'ixतुविन नहकुनह पुमप'अकसिन कतमकग'untumilh नक पुकगलतहवकगह चु नक अकगतकगह ककमतलनहकह अमह तु कमिनि लकच'ixकुविन नहकुनह कमकत्सिनननकह नक लकतनुन पुलतमन चु नक क'akilhtamaku अमह तलन तपुवन चु कमकलकक'inkह नक iखलितलनकह क'akilhtamaku, xलकतह वकग पुलतमन नमह ततमकxtuminit नक Naciones Unidas नहकुनह खमकगपित्सिन नमह नह'अनह तकिल्हवक'अनह नतमकलकक'िन अमह तपुवन नमह कमिनि लकच'ixकुविन xलकतह तलन नलतलतमह.

Limap'अकसित 1

Wकग लकच'ixकुविन तलकगहवन नक क'उनन निति कह'अकग'हपहवलनित नहकुनह वकग

tagk'alhi ixtamaxanatkan chu tu kaminini, je'e wanp'utun xlakata wakg talakpuwanan, talalakg'atsan liwakg, talakask'ini xlakata wakg natalamakgtaya.

Limap'akgsit 2

Wakg lakch'ixkuwin ixkalilakgchat tu kaminini chu ixlatamatk'an xalak ka'unin nema talhkalh akxni putum tamakxtumika nila lakats'alakan akxtum kalakgchan lakch'ixkuwin, nila ta'aninikan la tata'si pala lakgsmumokgo, laksmalala, nachuna pala tsumat chu kg'awasa, ixtalakapastakni, nachuna pala tlan wi, ni tlan wi, pala kg'alhi tumin, wakg kaminini lakch'ixkuwin kakalakgch'alh tu xlakatatkan xlakata tlan natalatama.

Nachunalitum nila ka'akgts'akswakan lakch'ixkuwin nema talamana alakatunu pulataman nema ni ixakstu tap'akgsi, chu nigg'alhi ixlamp'akgsit, wakg lakch'ixkuwin nakalakgchan tu kaminini, nila ta'aninikan pala ixpulataman tatapawatawalinit alakatunu nachuna pala tunu pula taman nema likilhwaka'.

Limap'akgsit 3

Wakg lakch'ixkuwin minini natalatama, natalapuli nak ka'unin nachuna namakgtakg'alhkan ixlatamat.

Limap'akgsit 4

Nila ti akgh'apawalikan ni pala chuta' maskujukan; nak k'akilhtamaku lakgkuanit limap'akgsit nema ixli'akgh'apawalinankan nachuna nema chuta' ixlimaskujunankan maski xakalalawa.

Limap'akgsit 5

Nila ti makgxtakgagnikan, la chi ka'akgkg'aximika chu katamaknuka nak pulach'in, katlawaka la kitistanka, la ni kagg'alhilh ixlistakni.

Limap'akgsit 6

Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakach'ixkutla waka nak ixlatamat, kani kalatamalh.

Limap'akgsit 7

Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakamakgtakgalhka, kakalikuentaja limap'akgsin nema walikanit, nachuna nila maklakask'inkan limap'akgsin wata' ti kalaksakkanit. Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakaxilhkata xlakata ni nakamamaxanikan chu nakalakgmakgankan la wan je'e talakapastani lata' tu kaminini lakch'ixkuwin.

Limap'akgsin 8

Wakg lakch'ixkuwin kaminini tawali xatachokgot limap'akgsit akxni kalaktayaminaka tu xla lakgcha, la wan limap'akgsin lakatunu pulataman.

Limap'akgsin 9

Nila ti machokgokan nak tijya, tamaknukan nak pulach'in, chu tantlakgaxtukan nak ixpulataman.

Limap'akgsit 10

Akxni kamalakapukanit lakchi'ixkuwin kaminini kakakgaxmatka k'akapulhuwa, nala xamakgapitsi, xlakata tlan natawan tu xlanan kalilh kuyuyawamaka pala kana, ni kana,

chu ama map'akgsinanin niti ta'amana tatataya, xlak'an t'anks ta'amana tamap'akgsinan chu natawan tiku tlawanit ixtalakgalhin pala minini kalikgatayaka chu pala minini kakaxtlawalh ixtalakgalhin.

Limap'akgsin 11

Lata' ti liyawakanit talakgalhin tlan wankan xlakata xlake nitu tlawan, pala ni makgalulokgkanit tu lilhkuyuyawamaka, la wan limap'akgsin nachuna kakapulhuwa nakgaxmatkan xlakala ti malakgsi kanit tlan nawan tu xla k'atsi.

Nila litamaknukan nak pulach'in ch'atum ch'ixku ama' talakgalhin nema ninaj ixtalhkan nak limap'akgsin xalak pulataman chu xtilinka k'akilhtamaku, akxni chu lalh. Nachuna litum nila limawakakan ixlitliwekge limap'akgsin akxni takgalulokga tipatum talakgalhin, nawalikan limap'akgsin la minini akxni chu lalh talakgalhin.

Limap'akgsin 12

Nila ti talakgslakgkan nak ixlatamat, nak ixchik, nak ixpakganat chu nak ixtamaklakask'init, ni pala tlan mamaxanikan, talaslakgkan. Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakalikgatayaka xlakata ni nakatalaslakgkan.

Limap'akgsin 13

Wkg lakch'ixkuwin kaminini katalatapulilh xanita' ta'amp'utun nachuna katalatamalh ni talakgati, katayawalh ixch'ikkan nak ixpulatamankan.

Wkg lakch'ixkuwin kaminini ta'an lata' xlak'an ni talatapulip'utun, tlan tataxtu nak ixpulatamankan chu natlan tataxtu nak ixpulatamankan chu natlan tatasp'ita xni xlak'an chu talakpuwan.

Limap'akgsin 14

Pala ti tataxtukan minini an latama alakatunu pulataman, lata'ni namakgamakglh tinankan.

Je'e tlan talakapastakni nila maklakask'inkan akxni tlawakan talakgalhin nema nima tlani lata' tu kaminini lakch'ixkuwin chu ixtapuwan Naciones Unidas.

Limap'akgsin 15

Wkg lakch'ixkuwin kaminini kakalilakgapaska ixpulatamankan.

Nila ti lakgmakganikan ixtukuwini ixpulataman nema tatap'akgsi nachuna pala ti lakgxtapalip'utun tlan tlawala nila ti liwani.

Limap'akgsin 16

Lakch'ixkuwin chu lakchajan akxni talakstakgonit tlan tatamakgaxtokga, nila ti kaliwani, chu tlan talatatamakxtumi xala alakatunu pulataman, maski tunu la t'ani ixmaknikan, maski tunu tu lipawan ch'atum ch'atum; chu kaminini kakamaxk'ika tu kalakgchan, akni tamakgaxtokga nachuna pala talamakgxtakga.

Tlan tamakgaxtokgkan akxni ixch'atuykan ch'ixku chu puskat tlan tawalinit ixtapuwan.

Tamakgaxtokgat wa ama matliwekglha tach'ix kuwit, wa chi ama map'akgsinan chu xamakgapitsi lakch'ixkuwin natamakgtaya xlakata nitu malini.

Limap' aksom 17

Wakg lakch'ixkuwin kaminini takg'alhi ixmaklakask'initkan pala tlan li'akstu chu liputum.

Nila ti chuta' makglhtikan ixmaklakask'init.

Limap' aksom 18

Katiwa tlan wan ixtalakapastakni nachuna tlan laksaka tu ama lipawan nila ti kaliwani; je'e talakask'in namatlani pala ch'atum lagxtapalip'utun tu lipawan tlan tlawe, nachuna pala mak'atsinan p'utun akxni putum walaka, pala ni kakapulhuwa tlawap'utun natlanlitum nachuna pala kamasini xamakgapatsi nitu wanp'utun.

Limap' aksom 19

Katiwa tlan wan tu lakpuwan chu mak'atsininan ixtalakapastakni, nila ti wani xlakata ni katlawalh ni pala nalitalaslagkan, tlan putsanan nachuna tlan katuwa namak'atsinikan chu xla tlan makgp'utumi xanita lakpuwan, nachuna tlan laksaka tu limakgp'utumi p'utun.

Limap' aksikan 20

Wakg lakch'ixkuwin kaminini tatamakxtumi chu makxtum tala, pala ni ama laslagkan.

Nila ti maklakatikan xlakata nakatamakxtumilh pala ni lin tapuwan.

Limap' aksom 21

Wakg lakch'ixkuwin kaminini tlan pakgtanu xlakata natlan nanamap'akgsinan nak ixpulataman, tlan wa tlan litaya xamap'akgsina chu tlan talhkayawa ixlagapuxokgo kan.

Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakamakgamakgtayaka xlakata tlan natamap'akgsinan la xamakgapitsin chu tlan natataskuja tach'ixkuwit nak ixpulataman.

Ixtalakapastaknikan tach'ixkuwit xalak pulataman, wa amaka tiyakan tapuwan nema nalimapakgsinankan nak pulataman; je'e tapuwan amaka mat'anksakan akxni nakalalhkayawakan ti ta'amana tamap'akgsinan; akxni nalalhkayawanankan kak'apulhuwa natlawakan xlakata wakg nak'atsikan, nachuna ch'atunu ch'atunu nawan ti lakask'in kamap'akgsinalh chu niti ixlik'atsit tiku tatayalh, natlanlitum lakputsapalakan nikula tlan lakalhkayawanankan chu ni katawi ixtakglhuwit tach'ixkuwit xlakata tlan nawan ti lakask'in kamap'akgsinalh.

Limap' aksom 22

Tach'ixkuwit nema tap'akgsi nak ixpulataman minini ch'ixku katlawaka ni kamalagawanika ta'agglhuwat, wa chi ama map'akgsinanin lakatunu pulataman chu xlitilanka kakilhtamaku nata'akxilha xlakata tlan ka'aninilh nak ixlitlajakan tumin, tlan ch'ixku katlawaka, katatliwekglhi ixlatamatkan xlakata tlan natalatama ch'atunu lakch'ixkuwin.

Limap' aksom 23

Wakg lakch'ixkuwin kaminini nataskuja, tlan natalaksaka tu taliskujp'utun nachuna ni kalimawak'akan taskujut, makxtum nach'alhkatnankan niti tlakg maskujukan, nachuna na'akxilhan xlakata niti katamakgxtakglhi ni pala taskujut wakg kach'alhkatnanka.

Wakg lakch'ixkuwin kaminini akxtum kakaxokgonika pala piwa taskujut tatlawamana.

Wakg lakch'ixkuwin nema taskuja kaminini akxtum kakaxokgonika kaka'akchanilh xlakata tlan nat'atalatama ixkaman chu ixpuskan nachuna tlan katuwa kalimakgamakgtayakan xlakata nitu nakats'angani.

Wakg lakch'ixkuwin minini tamalakatsuku tamakxtumit xach'alhkatnanin nachuna tlan tap'akgtanu ni wija xlakata tlan nalikgatayakan chu t'amakglhtinankan tu lakgchan.

Limap'akgsin 24

Wakg lakch'ixkuwin kaminini katajaxlhi, kakamaxkika kilhtamaku xlakata natajaxe, pulhkakan kilhtamaku la naskujan, nachuna napalhkawalikan akgtum kilhtamaku akxni natamakjaxe chu nakamaskgawikan.

Limap'akgsin 25

Wakg lakch'ixkuwin kaminini xlakata tlan katat'alatamalh ixkamankan, ixchatkan, ixkgolokan chu ixtalagapasnikan nema makxtum tatawilana, laksululu katalatamalh, kat'anilh ixliwaykan, ixtalahkgankan, ixchikan, kakak'uch'ika nachuna kakamalagastanika xlakata lipaxaw natalatama, nachunalitum kakamakgamakgtayaka pala ni takgalhi ixpuch'alhkatnikan, pala tat'atalha, pala puwini tawan, pala tatalakgalhi, pala talakgkgolon nachuna pala wi tu ni kamaxki kilhtamaku nataskuja.

Ti makgastaknan chu lakgskgat'an kaminini kakakuentajka chu kakamakgamakgtayaka. Wakg laktsu kaman kalikuentajat tlan pala ixtikukan tatamakgaxtokgnit, pala ni tatamakgxtokgnit, akxtum kalimakgtak'alhat.

Limap'akgsit 26

Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakamakgalhtawakgeka. Ama takgalhtawakga chuta' mast'akan ni amaka xokgokan nema snun tamaklakask'ini, chu wakg lakch'ixkuwin kalimakgalh tawakget. Xalaklanka takg'alhtawakga wakg nakamaxk'ikan kilhtamatu katamak gamakglhtinalh xlakata tlan nataskgalahan xala lita'akgju ixtakg'alhtawakga.

Nama takgalhtawakga nakamakgtaya lakch'ixltuwin xlakata tlan nataskgalalan nachuna natamatlawekglha lata tu kaminini lakch'ixkuwin xlakata tlan natalatama la ka'unin, niti naka'akgch'apawali, nachuna nama takgaltawakga nalakputsa nikula tlan lapatinikan xlakata wakg tlan nalatalalin lipulataman chu putunu lakchi'ixkuwin, nachuna ni katalamak'asitsilh ch'atum ch'atum kalipawa tu xla makanajlhi, nachunalitum nalamak'atsinikan ixtapuwan Naciones Unidas xlakata lipaxaw nalatamaya.

Xanatikun kaminini natalaksaka tuku talakask'in kakamasinika ixkamankan.

Limap'akgsin 27

Wakg lakch'ixkuwin kaminini katap'akgtanulh xani talakgati nema limalakgastaninankan, chu tlawakan nema likaxyawanankan, wakg lata' tu matliwekglha tlan latamat, nachuna tlan tapakgtanu akxni matlanikan latamat xalak pulatam chu pala tlan skgalalanp'utukan.

Wakg lakch'ixkuwin kaminini kakuentajnika ixtaskujutkan nema tatlawnit pala tats'okgni, takaxtlawan lata' tu tamala kgnunit xlakata niti nakalakgamakglhti ixtapuwanakan lata' xlak'an tu tamalakatsukinit.

Limap'akgsin 28

Wakg lakch'ixkuwin kaminini xlakata kamakgantaxtika lata' tu kaminini lakch'ixkuwin nema tlahkani nak ixtachiwin Naciones Unidas, chu t'anks kamaklakask'inka.

Limap'akgsin 29

Wakg lakch'ixkuwin kaminini nanatap'akgtanu nak taskujut xalak pulataman xlakata tlan natatach'ixkuwali.

Akxni maklakask'inkan lata' tu kaminini lakch'ixkuwin chu nila ti la'akgch'apawali, je'e talakask'init ama tokgokge' la wan limap'akgsit nema mintilhakanit kilhwantilhamaka, xlakata tlan namakgantaxtikan lata' tu kaminini lakch'ixkuwin chu tlan nalatamakan nak k'akilhtamaku niti lixkajnit tu nalamasini, nala makgtakgalhkan nak pulataman chu wakg tlan nalamakgtayan lata' lakatunu pulataman nema wakg ch'ixku talatlawakgo'.

Lata' tu talhka'nit nema kaminini lakch'ixkuwin nila limakgakgamanankan pala witekg maklakask'inkan chu nitlan, ni chu lakask'in Naciones Unidas.

Limap'akgsin 30

Lata' tu talhkanit nak je'e tapuwan nila lakgmakgankan ni pala map'akgsinanin ixakstu natak'atsi, niwanp'utun xlakata maxk'imama litliwekge lakatum pulatam, putum lakch'ixkuwin xlakata natatlawa lata' tu talakaskin nachunalitum nila kgaxmatmakgankan tu kaminini lakch'ixkuwin chu nanila ka'akgch'apawalikan, la wan je'e talakapastakni tu kaminini lakch'ixkuwin.